

8. Кравець В. Історія української школи і педагогіки / Володимир Кравець. – Тернопіль, 1994. – 386 с.
9. Павленко В.В. Становлення та розвиток ідеї розвивального навчання / В.В. Павленко // Наукові записки : зб. праць молодих вчених та аспірантів ХГПА / [Історико-педагогічні дослідження в Україні : стан, проблеми, перспективи : матеріали міжвуз. наук.- практ. конф. аспірантів та молодих учених (Хмельницький, 18 жовт. 2012 р.)]. – Хмельницький : ХГПА, 2012. – Вип.1. – 244 с. – С.164–174.
10. Розвивальне освітнє середовище у початковій школі як фактор становлення успішної особистості. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : URL : http://pedagogy-journal.kpu.zp.ua/archive/2020/70/part_2/19.pdf - Назва з екрана.
11. Струминський В.Я. Основи и система дидактики К.Д. Ушинського / В.Я. Струминський. – М.: Учпедгиз, 1957. – 216 с.
12. Сухомлинський В.О. Павлівська середня школа / Вибр. тв. в 5-ти томах. – Т.4. – К.: Рад.шк., 1977. – С. 206–300.
13. Ушинський К.Д. Людина як предмет виховання. Спроба педагогічної антропології // Вибр. пед. твори : У 2 т. – К.: Радянська школа, 1983. – Т.1. – С. 192–471.

Гуменюк Д.В.,

студентка-магістрантка групи МФіл-51(а)
Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії

Важливість використання інноваційних технологій в сучасній освіті при вивченні іноземних мов

Кожного дня в нашому житті ми використовуємо цифрові технології, які полегшують наше життя. У теорії і практиці педагогічних досліджень і педагогічної діяльності часто зустрічається поняття інноваційні технології. У цій статті ми віднайдемо відповідь на запитання що таке інноваційні технології та яке значення і переваги інноваційних технологій у сучасній освіті.

Ключові слова: інноваційні технології, комп'ютерне навчання, інтерактивне навчання, інформаційно-комунікативне навчання.

Цифрова епоха змінила умови життя, освіти та виховання. Все змінюється навколо, відповідно, має змінитися ставлення до навчання. Зміст освіти в сучасній загальноосвітній школі залишається одностороннім, державні стандарти, засновані на об'єктивному підході, морально застаріли. Багато сучасних викладачів вказують на відсутність грамотного підходу, орієнтованого на індивідуальність учня. Навчання в школі не дає учням чітко вираженої позитивної мотивації до вибору життєвого шляху, інтересів і перспектив. Сьогодні в XXI столітті роль міжнародної освіти зростає. На мою думку, життєвою необхідністю є вивчення іноземних мов, щоб йти в ногу з часом. Тому головною метою сучасного викладача є вибір методів і форм організації навчальної діяльності учнів, які оптимально відповідають поставленій меті.

Взагалі, до ідеї технологізації навчання звертався такий відомий чеський педагог як Ян Амос Коменський. Він заохочував учнів та дорослих до так званого «механізованого» або «технологічного» навчання та прагнув віднаходити систему навчання, яка призводить до позитивних результатів. Я.А. Коменський писав: «Для дидактичної машини необхідно відшукати: 1) чітко постановлені цілі; 2) засоби, точно пристосовані для досягнення цих цілей; 3) конкретні правила, як користуватися цими засобами, щоб було неможливим не досягнути мети» [4; 5]. Тому ми бачимо, що інноваційні технології не є новим для педагогіки. В останні роки все частіше використовується використання нових інформаційних технологій в школах. Минуло вже досить багато років з тих пір, як комп'ютер увійшов в наше життя, і ми більше не уявляємо собі сучасний урок без використання інформаційних технологій. В Законі України «Про освіту» від 2017 року спеціально відмічена важливість державної підтримки педагогічних працівників, які отримують доплату за успішне проходження

сертифікації, впроваджують і поширюють методики компетентнісного навчання та нові освітні технології» [2]. Сьогодні важливо приділяти увагу не лише підготовці до уроків, але й саморозвитку та застосування інновацій.

Що ж таке інноваційні технології? Інновація або «innovation» в перекладі з англійської означає нововведення. Автором поняття «інновації» вважають австрійського вченого І.А. Шумпетера, який у 1930-х роках чітко відокремив винахід (відкриття нового технічного знання) від інновації (практичного застосування нового знання на виробництві). Під інновацією він розумів «зміну з метою запровадження і використання нових різновидів споживчих товарів, нових виробничих і транспортних засобів, ринків і форм організації в промисловості» [1].

Згодом поняття «інновація» стали вживати в галузі науки та освіти. Найбільш значущими є такі визначення інноваційних технологій:

- систематичне і послідовне практичне втілення заздалегідь спроектованого навчально-виховного процесу; проект певної педагогічної системи, реалізованої на практиці (В.П. Безпалько) [1];

- галузь знань, що охоплює сферу практичних взаємодій учня та вчителя у будь-яких різновидах діяльності, зорганізованих на засадах чіткого цілепокладання, систематизації, алгоритмізації прийомів навчання (В.І. Загвязинський) [1];

- технологічно розроблена навчальна система; система методів та прийомів професійної роботи вчителя; методика та окремі методи виховання (П.І. Підкасистий) [1];

Визначимо 4 групи інноваційних змін. Вони впливають на педагогічні системи:

- * інновації у змісті освіти;

- * інновації в засобах і методах навчання;

- * інновації в мотивації, структурі та змісті процесів мислення і мислення, заснованих на зміні, які стосуються особистості або групи;

- * інновації в засобах, методах та змісті контролю освіти;

Зміст освіти – це сукупність інформаційних одиниць, які формуються в певній цілеспрямованій системі [8].

Інформаційна одиниця – це образи, ідеї, поняття, закони, на основі яких здійснюється комунікація. Комунікація-це обмін інформацією за допомогою створення і використання знаково-символічних систем. Це обумовлює взаємодію людини зі світом та іншими людьми в процесі синтезу різних контекстів досвіду. Інформаційні одиниці не ідентичні за обсягом і змістом. Вони формують основу для знань. Він формується під час спілкування. Знання – це результат представлення системи одиниць інформації в свідомості людини, досягнутий в процесі спілкування. Вміння та навички – це якісні рівні використання знань у практичній діяльності.

У змісті освіти необхідно визначити такі групи інформаційних одиниць:

- базові загальнокультурні інформаційні одиниці формують світогляд людини;
- базові професійні інформаційні одиниці формують знання про основи професійної діяльності;

- спеціалізовані професійні інформаційні підрозділи формують спеціальні професійні знання;

- прогностичні базові або професійні інформаційні одиниці формують дослідницьку базу при створенні і вдосконаленні нових та існуючих базових і професійних знань [6].

Як щодо інноваційних засобів та методів навчання? Засоби показують інструмент, а метод показує, як це робиться. У навчальних засобах використовуються одиниці переданої інформації. Метод означає способи передачі одиниць інформації.

Інновації в засобах навчання поділяються на:

- ✓ нові або оновлені базові загальнокультурні, базові професійні, спеціальні професійні та прогностичні інформаційні блоки;

- ✓ нові або оновлені знаково-символічні системи

- ✓ кодування і декодування інформації.

Інновації в методах навчання:

- нові або оновлені способи передачі інформації;
- використання різних технічних засобів, які полегшують можливість передачі інформації в одиницю часу. Це залучало в роботу більше почуттів. Інновації в мотивації, структурі та змісті інтелектуальних і заснованих на інтелекті процесів змінюються. Вони стосуються особистості або групи:

- психологічні прийоми або способи впливу на особистість студента. Вони підвищують потреби і мотиви в отриманні освіти;

- поліпшення інтелектуальних процесів (почуття, сприйняття, уявлення, мислення, пам'ять);

- навчання прийомам формування образного мислення (понятійний апарат і термінологія), прийомам логіки, загальнофілософським, загальнонауковим і приватонауковим методам роботи з інформацією;

- навчання особистості новим психологічним технікам управління свідомими і несвідомими процесами в психіці людини;

Роль вчителя в подальшій освіті повинна полягати в організації природної діяльності дітей і умінні правильно управляти системою педагогічних відносин в цій діяльності. Сьогодні в системі додаткової освіти дітей необхідно приділяти більше уваги вдосконаленню педагогічної майстерності, підвищенню кваліфікації педагогів щодо впровадження сучасних технологій навчання і виховання дітей. Не можна сказати, що ми не використовуємо дуже сучасні освітні технології, багато хто з нас використовують у своїй роботі елементи тієї чи іншої технології. «Педагогічна технологія» - це така побудова роботи вчителя, яке включає в свої дії певний порядок і передбачає досягнення прогнозованих результатів.

Сутність освітньої технології складають наступні критерії:

- однозначне і суворе визначення цілей навчання (відповідає на запитання чому і для чого?);

- вибір і підтримка структури (що?);

- оптимальна організація навчального процесу (як?);

- методи, прийоми і засоби навчання (за допомогою яких?);

- підтримка необхідного реального рівня кваліфікації викладача (хто?);

- об'єктивні методи оцінки результатів навчання (які?).

Можна зробити висновок, що інноваційні технології – це нові методи, способи та методи, які використовує вчитель на уроці а також система, яка поєднує теоретичну і практичну діяльність, зорієнтована на досягнення поставлених навчальних цілей учнів.

Вивчення іноземних мов неможливо уявити без використання інноваційних технологій. Звичайно, важливі завдання та інформацію за методикою викладання мов ми можемо знайти в наукових джерелах, але зараз можливостей проілюструвати і спростити процес навчання стало менше. XXI століття, яке часто називають століттям інформації, вносить зміни в традиційне викладання мови. Найбільш важливою групою переваг є комп'ютерне навчання. Приміром, вчителі використовують комп'ютери для введення інформації чи для створення простої навчальної програми у формі вправ або різних видів діяльності. Переваги використання технологій величезні. За допомогою звукових карт ми записуємо свою мову, а потім прослуховувати її для самокорекції або порівнюємо мову з мовою носіїв. За допомогою графіки ми можемо розбавити наше навчання різними інформативними картинками, а також анімаційними малюнками, що є особливо важливо для вивчення нової лексики, так як зображення на моніторі дозволяють учням асоціювати слова з картинками. Більш того, засоби масової інформації та технології є чудовою можливістю для спілкування з різними людьми, з різними класами та групами. Це може бути глобальна мережа з мільйонами користувачів.

Ці приклади та переваги показують нам, що використання технологій у викладанні та навчанні є продуктивним і доцільним. Завдяки оптимальному поєднанню ряду технологій і наявності додаткових функцій мультимедійне навчання надає практично безмежні можливості для викладання і навчання. Щоб допомогти нашим вчителям

певнено прийняти рішення використовувати мобільні технології в класі, також є список декількох причин, через які це принесе користь учням.

При правильному використанні мобільні пристрої та додатки, які вони підтримують, допоможуть студентам підготуватися до здачі тестів або розвинути свої навички.

Розвиває комунікативні навички спілкування, знижує мовний бар'єр.

Це дає студентам можливість покращити взаємодію зі своїми однокласниками та викладачами, заохочуючи співпрацю.

Використання технологій у класі дає вчителям та іншим викладачам можливість розвивати у своїх студентів навички цифрової громадянськості. Одна справа користуватися мобільними пристроями, і зовсім інше - знати, як правильно і відповідально ними користуватися.

Поєднання сучасних технологій з традиційним навчанням в класі є одним із прикладів того, як впровадження нових технологій може поліпшити процес навчання і створити нові можливості.

Коли мобільні технології легко доступні і правильно працюють в класі, учні можуть отримати доступ до найактуальнішої інформації швидше і простіше, ніж будь-коли раніше.

Традиційна модель пасивного навчання порушена. За допомогою технологій в класі вчитель стає натхненником, порадиником і тренером.

Технологія допомагає студентам бути більш відповідальними. Володіння власним пристроєм або запозичення пристроїв школи дає учням можливість поліпшити свої навички прийняття рішень, а також стати власниками цінного (і часто дорогого) пристрою. Знову ж таки, це повинно бути доповнено належним навчанням цифрового громадянства, щоб побачити найкращі результати.

Технологія перетворює процес навчання. Студенти мають доступ до неймовірної кількості нових можливостей. Від вивчення того, як програмувати, до вивчення того, як краще співпрацювати між командами і з їх викладачами - технологія дозволяє студентам бути більш творчими і більш пов'язаними. Нові технології дуже сильно вплинули на те, як ми вчимося сьогодні.

Технології вивчення мови можна розділити за різними принципами. Технології в класах стали незамінними при проведенні щоденних навчальних заходів. Розвиток технологій дозволяє включати їх в заняття в класі.

Комп'ютерне навчання – це термін, який використовується для будь-якого виду навчання з використанням комп'ютера. Таке навчання має багато переваг. Його також можна поєднувати з традиційними методами навчання. Розробники можуть вчитися в зручному для них темпі, також їм потрібно витратити тільки необхідний час на вивчення предмета, і воно доступне весь час в класі або вдома.

Електронні дошки є одним з ефективних типів для групових інструкцій. Вони використовуються для групових презентацій, які покращують процес навчання, а також студенти знаходять його більш переконливим. Викладачі можуть використовувати дошки для викладання не лише мов, але й інших предметів.

Мобільні пристрої дозволяють учням відвідувати свої класи в будь-якому місці. І вивчення за допомогою різних методів навчання, які допомагають досягти прогресу, використовуючи їх. Учні можуть підключати свої гаджети через Інтернет і можуть виконати різні форми навчання як групові так і індивідуальні.

Навчання за допомогою додатків – це один із способів вивчення іноземної мови. Навчання за різними програмами – це новий метод викладання та вивчення англійської мови. Кожен учень навчається по-різному, і технології дозволяють учням пристосовуватися до унікальних стилів навчання. Додатки можна завантажити в AppStore, Play Market і Google. Кожна програма має свій власний навчальний план і навчальну програму, а також методи навчання. Приклади додатків: «Англійська з Ле», «Дуолінго», «Яскравий – вчися швидко» і т. д. Адаптивне програмне забезпечення для навчання швидко замінює підручники в класах, і учні вивчають предмети за допомогою певних комп'ютерних програм, які задовольняють їх потребам.

Нові освітні технології змінюють спосіб навчання, і освіта стає надто гнучкою та легкою. В даний час технології для освіти сприяють індивідуальному навчанню та мобільному навчанню. Деякі бар'єри в навчанні були подолані завдяки винаходу нових інноваційних технологій та учні можуть вчитися де завгодно, і вчителі теж. Технології вдосконалюють учнів і готують їх до майбутнього.

Сьогодні технології, що використовуються для поліпшення та полегшення навчання, можна знайти скрізь. Залишаючи осторонь інші контекстуальні фактори, такі як нерівний доступ до технологічних інновацій і взаємопов'язаних технологій в школах і округах, ми можемо тільки сказати, що ми прийняли технологію в освіті, коли вона використовується як для викладання, так і для навчання. З впровадженням технологій в школах головна мета полягає в тому, щоб змінити те, як вчителі та учні збирають, отримують доступ, аналізують, представляють і передають інформацію. Це може демократизувати інформацію в класах, а також допомогти диференціювати навчання, особливо для учнів з особливими потребами.

В даний час комп'ютер є ефективним помічником і невід'ємною частиною кожного, що дозволяє підвищити якість навчання і ефективність контролю. Навчання з використанням технологій залучає студентів з різними видами стимулів до навчання, засноване на діяльності. Технологія робить матеріал цікавішим. Також це робить учнів і учителів більш грамотними в засобах масової інформації. Щоб найбільш ефективно використовувати технології, ми повинні моделювати цю технологію в рамках предметів і класів. Використання комп'ютерів в навчальному процесі дуже важливо. Тому в педагогіці з'явилось таке поняття як ІКТ інформаційні комунікативні технології. ІКТ походить від англійського слова «Information and communication technology» це – застосування на уроках різні інформаційні технології, наприклад, аудіо-та відеоматеріали, планшети, ноутбуки, телефони тощо. ІКТ стають невід'ємним інструментом підвищення інтересу учнів і розвитку критичного мислення, а також є ефективним при вивченні мов, особливо англійської. Використання ІКТ в освіті має потенціал для активізації пізнавальної, інтелектуальної та самостійної діяльності студентів. Інформаційні технології дозволяють істотно змінити форми і методи навчальної роботи.

В системі освіти ІКТ можна розділити на два типи:

- апаратні засоби (фотоапарат, комп'ютер, сканер, принтер, відеокамера, аудіо - та відеозаписи і т.д.);
- програмне забезпечення (електронні ресурси, мережа Інтернет, тренажери, інформаційні сайти, тестові середовища і т. д.).

Цікавим і захоплюючим є використання аудіо-та відео матеріалів при вивченні граматики англійської мови у школі. У лінгфонному кабінеті є диски з різними видами освітніх програм. Це важливе і велике доповнення до навчального процесу. Освітні програми передбачають велику кількість вправ з граматики та лексики. Ці програми дуже прості у використанні, вам потрібні мінімальні навички роботи з комп'ютером, що дуже важливо при роботі з групою студентів. Ще однією важливою причиною використання інноваційних технологій є те, що їх можна використовувати для автентичних завдань. Використання технологій підтримують виконання учнями складних завдань, аналогічних тим, які виконуються дорослими професіоналами та задовольняє справжню потребу учня. Доведено, що технологія адаптується до стилів навчання і є ефективним мотиватором для студентів з особливими потребами в навчанні [7]. Крім того, студенти, які працюють в умовах спільного навчання в команді, мабуть, краще працюють, коли навчальні заходи супроводжуються використанням технологій. Однією з найбільших переваг є надання можливостей дистанційного навчання учням. Дистанційна освіта особливо важлива для учнів у сільській місцевості, тому що багато курсів старшої школи, які є необхідними передумовами навчання в університетах, такі як курси англійської мови, а також математики та природничих наук, є менш доступні через меншу кількість учнів у невеликих школах.

Ще одним цікавим засобом інформаційних технологій є голосовий потік – веб-сервіс, який дозволяє користувачам завантажувати слайди PowerPoint, відео,

фотографії та ін. і додавати голосове повідомлення для створення мультимедійної презентації. Voice Thread – це програма, яка запускається у вашому веб-браузері і дозволяє перетворювати колекції мультимедіа, таких як зображення, відео, документи та презентації, в місце для розмови. Ці бесіди не є живими, але проходять щоразу, коли людям зручно брати участь в них. Вони також безпечні, з простими елементами управління, які дозволяють диктувати, хто може брати участь і що вони можуть робити. Учителі та викладачі використовують «голосовий зв'язок» з багатьох різних причин, починаючи від покращення комунікативних навичок в класі, онлайн-навчання, віртуальних класних приміщень, навчання професійному розвитку і тисячі інших проміжних речей. Перевагами таких програм є: покращення комунікації між учнями та учителем; це відмінний спосіб реалізувати проекти і отримати зворотний зв'язок.

Також комунікативний навик доповнюється лінгвістичним навиком, що дозволяє учням взаємодіяти не тільки в класі, але і в повсякденному житті спілкуючись іноземною мовою. Цікавою платформою та інноваційною технологією є ESL / EFL, де пропонується не тільки лінгвістичні інструменти (наприклад, правила граматики, фонетика та лексика), а також комунікативні інструменти, необхідні для підвищення точності мовних здібностей учнів, застосування відео матеріалів з завданням у формі гри та закріплення матеріалів в учнів. Зрозуміло, що активні та інтерактивні форми, методи навчання відіграють значну роль у навчанні іноземних мов. При активному навчанні учень виконує різні види діяльності, в той час як при пасивному навчанні вступає в діалог з викладачем, беручи участь в пізнавальному процесі, виконуючи творчі пошукові або проблемні завдання [3; 2].

Активні методи навчання можуть успішно формувати:

- здатність адаптуватися в групі;
- можливість встановлювати особисті контакти та обмінюватися інформацією;
- готовність взяти на себе відповідальність за групову діяльність;
- здатність ініціювати та формулювати ідеї та проекти;
- готовність йти на прораховані ризики та приймати інноваційні рішення;
- вміння чітко і переконливо висловлювати свої думки,
- вміння ефективно управляти своєю діяльністю, часом і організацією свого навчання.

Тому інтерактивне навчання – це а) навчання, побудоване на взаємодії учня з навчальним середовищем, метою якої є набуття досвіду; б) навчання, яке засноване на психології людських відносин і взаємодій; в) навчання, що розуміється як спільний процес пізнання, де знання здобуваються у спільній діяльності за допомогою діалогу або монологу [5; 2].

Соціальні мережі, в яких люди знаходяться в спільнотах, що поділяють ідеї та інтереси. Деякі популярні спільноти: Facebook, MySpace, YouTube, блоги, Twitter і Instagram. Facebook та інші соціальні мережі були сприйняті як новий, соціально орієнтований освітній досвід для студентів бакалаврату, самостійної роботи та інших освітніх секторів. Проблеми, пов'язані з соціальними мережами: втрата контролю, тимчасові витрати, непотрібна інформація, інформаційне перевантаження будь-хто може створити офіційний обліковий запис, щоб залучити студентів. Опитування може використовуватися як засіб відображення при створенні проблеми для наукових експериментів, дисципліни, розуміння і зворотного зв'язку. Інтелектуальні дошки втілюють навчання в життя, допомагаючи студентам досягти більш глибокого рівня залученості і розуміння, роблячи зміст навчання інтерактивним і наочним. Простота використання, вбудована в кожен продукт, підвищує ефективність навчання. Учителі та викладачі можуть почати надавати матеріали заняття/уроку чи пари простим дотиком пальця або ручки, зберігати коментарі і замітки, зроблені цифровим чорнилом, і поширювати збережений контент безпосередньо серед учнів та студентів. Інтелектуальні продукти є гнучкими, взаємодоповнюючими і розвиваються.

Висновок полягає в тому, що комп'ютери в класі та інші технології можуть грати безліч навчальних ролей, від особистого викладача і джерела інформації до організатора даних і засоби комунікації. Тому вчителям важливо подумати про те, як

комп'ютери та інші електронні технології можуть поліпшити навчальний досвід учнів і підвищити їх продуктивність. Цей тип навчання поєднує в собі технологію, засновану на асинхронному методі навчання, а також традиційному методі навчання. Асинхронне або гібридне навчання має наступні переваги. Це мотивує процес навчання. Викладачі можуть додавати додаткові інструкції понаднормово і максимізувати навчання студентів. З точки зору студентів гібридної моделі навчання, вони можуть краще взаємодіяти з викладачами, а однокласники залишаються залученими. Поліпшення у студентів м'яких навичок, критичного мислення і вирішення проблем. З точки зору викладачів, вони краще справляються із завданням викладання курсу та ефективність занять в класі підвищується.

Таким чином, сучасні уроки англійської мови в школі важко проводити без використання ІКТ. За допомогою використання їх в навчальному процесі в учнів підвищується практична спрямованість на уроці, а також допомагає розширювати рамки навчального процесу. Використання ІКТ та інтернет-ресурсів на уроці англійської мови дозволяє поєднати комплекс методологічних, психолого-педагогічних принципів. Використання комп'ютерів в освітніх програмах з англійської мови не лише підвищує комунікативні навички англійської мови, а й розвиває різні види компетенцій в учнів, такі як граматику, слухання, читання та говоріння і формує в учнів стійку мотивацію до вивчення іноземної мови на заняттях. У XXI столітті суспільство висуває все більш високі вимоги до практичного знання англійської мови в повсякденному спілкуванні і в професійній сфері. Сьогодні кількість інформації зростає і часто обробка інформації чи використання її являється неефективним або нудним. Використання інформаційних технологій як засіб навчання має багато переваг. Але ми не повинні забувати, що використання інноваційних технологій не може забезпечити значного ефекту без учителя, тому що ці технології є лише способами навчання. Комп'ютер в навчальному процесі – це лише інструмент, яким ми користуємося, механізм, який розширює можливості його педагогічної діяльності, а учитель це – наставник, який допомагає користуватися цим механізмом та опановувати нові знання.

Список використаних джерел та літератури

1. Бахтіярова Х.Ш., Арістова А.В., Волобуєва С.В. Інноваційні технології навчання: Навч. посібн. для студ. вищих технічних навчальних закладів. К.: НТУ, 2017. 172 с. URL: <https://ukreligieznastvo.wordpress.com/2019/01/18/itn/> (дата звернення: 17.10.2021).
2. Закон України «Про освіту»: зі змінами. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> (дата звернення: 17.10.2021).
3. Зимняя, И. А. Ключевые компетентности как результативно- целевая основа компетентностного подхода в образовании. Авторская версия. М.: Исследовательский центр проблем качества подготовки специалистов, 2004.
4. Наволокова Н. П. Енциклопедія педагогічних технологій та інновацій. Х.: Вид. група «Основа», 2009. 176 с.
5. Ступина, С. Б. Технологии интерактивного обучения в высшей школе методическое пособие. Саратов: Издательский центр «Наука», 2009. 52 с.
6. De Lange A.H., Van Yperen N.W., Van der Heijden B.I.J.M., Bal P.M. Dominant achievement goals of older workers and their relationship with motivation-related out-comes. *Journal of Vocational Behavior*. 2010; 77: 118-125.
7. Gilbert V. Technology: A Catalyst for Teaching and Learning in the Classroom, 2005. 36 P. URL: <http://www.ncrel.org/sdrs/areas/issues/methods/ technlgy/te 600.html> (дата звернення: 17.10.2021).
8. Stolyarov V.I. Theoretical-methodological problems of the object and subject of sports-pedagogical science. *Sportivno-ped. obrazovanie*. 2018; 1: 87-95.